Instruktor/instruktorka vodní turistiky (kód: 74-026-M)

Autorizující orgán: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Skupina oborů: Tělesná kultura, tělovýchova a sport (kód: 74)
Týká se povolání:
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v anatomii a fyziologii člověka pro potřeby instruktorů vodní turistiky	4
Orientace v pedagogice, didaktice a psychologii pro potřeby instruktorů vodní turistiky	4
Orientace v legislativních předpisech týkajících se práce instruktora vodní turistiky	4
Příprava vodácké akce	4
Vedení výcviku ve vodní turistice	4
Organizace vodácké akce a zajištění bezpečnosti ve vodní turistice	4
Ovládání plavidel pro potřeby instruktora vodní turistiky	4
Záchrana osob a materiálu při vodní turistice	4
Poskytování první pomoci pro potřeby instruktorů vodní turistiky	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 28.05.2024

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce
Uchazečem o zkoušku může být každá fyzická osoba starší 18 let, která získala alespoň základy vzdělání, nebo účastník rekvalifikace podle zákona č. 435/2004 Sb., zákon o zaměstnanosti.

Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP – https://nsp.cz/jednotka-prace/zachranar-na-volne-vode)

Autorizovaná osoba zároveň s odesláním pozvánky ke zkoušce písemnou formou sdělí, kde a jakým způsobem se uchazeč může informovat o svých povinnostech a průběhu zkoušky a které doklady/dokumenty musí uchazeč předložit bezprostředně před započetím zkoušky.

Uchazeč si ke zkoušce přinese výstroj - neopren, boty, bunda, helma, vesta s bezpečnostním popruhem, házečka, nůž. Doporučuje se přinést si vlastní kajak s vaky proti potopení, krycí zástěru (špricka), pádlo.

2. Průběh zkoušky
Před zahájením zkoušky uchazeč předloží zkoušejícímu průkaz totožnosti a případně další dokumenty opravňující k připuštění ke zkoušce uvedené v části 1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce.

Bezprostředně před zahájením zkoušky autorizovaná osoba seznámí uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s jeho právy a povinnostmi v rámci zkoušky podle zákona č. 179/2006 Sb., a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž autorizovaná osoba vyhotoví a uchazeč podepíše písemný záznam.

Zkoušející uzná, a tedy nemusí ověřovat, ty odborné způsobilosti, které byly již dříve u uchazeče ověřeny v rámci zkoušky z jiné profesní kvalifikace (nutno doložit osvědčením o získání profesní kvalifikace), a které jsou shodné svým rozsahem i obsahem. Rozsah a obsah odborné způsobilosti určují její jednotlivá kritéria a pokyny k zajištění zkoušky popsané v hodnoticím standardu. Zkoušející tyto odborné způsobilosti neuzná jako již ověřené, pokud by tím nebylo zaručeno řádné ověření ostatních požadavků stanovených tímto hodnoticím standardem (například při nutnosti dodržení technologických postupů a časové souslednosti různých činností).

Zkouška se koná v českém jazyce.

Zkouška je veřejná. Praktická část zkoušky a praktická zkouška není veřejná v případech, kdy to je nutné z hygienických důvodů nebo z důvodu ochrany zdraví a bezpečnosti práce.

Odborná způsobilost **Orientace v anatomii a fyziologii člověka pro potřeby instruktorů vodní turistiky**
Kritérium a) zahrnuje následující témata: soustavu opěrnou (kostra), pohybovou (svaly), oběhovou, dýchací, trávicí, nervovou, kůži

Odborná způsobilost **Orientace v legislativních předpisech týkajících se práce instruktora vodní turistiky**
Kritérium a) aktuálně platné právní předpisy jsou:
- Vyhláška č. 42/2015 Sb., o způsobilosti osob k vedení a obsluze plavidel, v platném znění
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon), v platném znění
- Vyhláška č. 222/1995 Sb., o vodních cestách, plavebním provozu v přístavech, společné havárii a dopravě nebezpečných věcí, v platném znění
- Vyhláška č. 67/2015 Sb., o pravidlech plavebního provozu (pravidla plavebního provozu), v platném znění
- Vyhláška č. 223/1995 Sb., o způsobilosti plavidel k provozu na vnitrozemských vodních cestách, v platném znění
- Vyhláška č. 334/2015 Sb., o vedení rejstříku malých plavidel a technické způsobilosti malých plavidel, převozních lodí a plovoucích zařízení k provozu na vodních cestách, v platném znění
- Nařízení vlády č. 96/2016 Sb., o rekreačních plavidlech a vodních skútrech, v platném znění
- Vyhláška č. 46/2015 Sb., o stanovení vodních nádrží a vodních toků, na kterých je zakázána plavba plavidel se spalovacími motory, a o rozsahu a podmínkách užívání povrchových vod k plavbě, v platném znění
- Zákon č. 135/2019 Sb., o vnitrozemské plavbě, v platném znění

Kritérium b) aktuálně platný právní předpis je:
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon), v platném znění

Kritérium c) aktuálně platný právní předpis je:

- Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, v platném znění

Kritérium d) aktuálně platné právní předpisy jsou:

- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném znění
- Metodický pokyn MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízení zřizovaných MŠMT, v platném znění
- Vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, v platném znění
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, v platném znění

Kritérium e) aktuálně platné právní předpisy jsou:

- Návštěvní řády národních parků Šumava, Podyjí, KRNAP, České Švýcarsko, v platném znění
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění

Odborná způsobilost **Příprava vodácké akce**
kritérium a) složení skupiny si uchazeč vylosuje z možností podle tab. 1

Kritérium c) zahrnuje následující témata:

- Charakteristiky údolí, podloží a tvaru toku s ohledem na odtokové vlastnosti
- Počasí, srážkové poměry, teplota a čistota vody a vzduchu a nebezpečí z nich plynoucí
- Přírodní a umělé překážky v toku
- Názvosloví částí jezu, charakteristiky nebezpečných jezů

Odborná způsobilost **Vedení výcviku ve vodní turistice**
kritérium b) a c) složení skupiny si uchazeč vylosuje z možností podle tab. 1
Kritérium d) uchazeč si vylosuje jeden ze záběrů, nebo úkonů: nastoupení do lodě a vystoupení z lodě v proudu; jízda vpřed, zastavení, jízda vzad; otáčení na obě strany, boční posun; přejezd proudu; traverz; nájezd do proudu a výjezd z proudu.

Odborná způsobilost **Organizace vodácké akce a zajištění bezpečnosti ve vodní turistice**
Kritérium f) uchazeč zorganizuje skupinu a vede splutí úseku řeky o délce alespoň 500 m, hodnotí se výběr trasy, zajištění bezpečnosti, plynulost plavby, alespoň část úseku je obtížnosti WW 1 až WW 3

Odborná způsobilost **Ovládání plavidel pro potřeby instruktorů vodní turistiky**
Zkoušku je možno provést na pevné (plastové, laminátové), nebo nafukovací dvoumístné kánoi, kajaku podle vlastního výběru a nafukovacím raftu. Uchazeč provede zkoušku na kánoi dvakrát, a to na pozici zadáka a na pozici háčka. Figuranti na kánoi a raftu spolupracují ke zdárnému provedení požadovaných úkonů podle pokynů uchazeče. Pořadí záběrů určí zkoušející. Hodnotí se technicky správné provedení záběrů.
kritérium a), b), c) Provádí se na klidné, nebo mírně proudící vodě.

- Uchazeč předvede provedení těchto úkonů: nastoupení do lodě a vystoupení z lodě, jízda vpřed, zastavení, jízda vzad, otáčení na obě strany, boční posun.

Kritérium d), e), f) Provádí se na úseku řeky, nebo umělém vodáckém kanále o obtížnosti WW 2 až WW 3 a délce minimálně 150 metrů.
Kritérium d) trasa obsahuje přejezd proudu, traverz, dvakrát nájezd do proudu a výjezd z proudu na obě strany, jízda musí obsahovat vylehnutí na pádlo, závěs a závěs přes ruku, nebo přiložení pádla k lubu
Kritérium e) trasa obsahuje přejezd proudu, traverz, dvakrát nájezd do proudu a výjezd z proudu na obě strany, eskymácký obrat o 360°, jízda musí obsahovat závěs a vylehnutí na pádlo
Kritérium f) trasa obsahuje přejezd proudu, nájezd do proudu a výjezd z proudu na obě strany

Odborná způsobilost **Záchrana osob a materiálu při vodní turistice**
Kritérium c) cíl o šířce 2m je vyznačen ve vzdálenosti 10 m, lano musí protnout spojnici krajních bodů vyznačeného cíle, uchazeč má 2 pokusy
Kritérium h) uchazeči dopraví plavajícího figuranta a jeho vybavení ve vymezeném úseku na břeh, nebo vytáhnou do raftu

Odborná způsobilost **Poskytování první pomoci pro potřeby instruktorů vodní turistiky**
kritérium c) uchazeč si vylosuje jedno z témat:
tonutí, podchlazení, úžeh, úpal, pohmožděniny, zlomeniny, vykloubení ramene, poranění páteře, krvácení, bodnutí hmyzem
Kritérium d) je prováděno na resuscitační figuríně

Tabulka 1.

počet účastníků	věk	délka trvání	úroveň	plavidla	
1-2	do 8 let	2-3 hodiny	poprvé na vodě	kajaky	škola, oddíl, tábor
3-5	9-15	1 den	začátečníci	kánoe	rodina
6-10	dospělí	2 dny	mírně pokročilí	rafty	homogenní - přátelé, spolupracovníci
11 a více	smíšený	3 a více	zkušení	smíšené	neznámí klienti
30 a více	starší	déle než týden	rozdílná úroveň	kánoe a kajaky	instruktorovi známá skupina

Pravidla pro aplikaci písemného testu jako způsobu ověřování:

- Písemným testem jsou ověřována všechna kritéria, u kterých je předepsáno písemné ověření, přičemž každý uchazeč má ve svém testu ke každému kritériu minimálně dvě otázky.
- Testové otázky jsou uzavřené s výběrem ze 3 až 4 možností, přičemž vždy právě jedna je správná.
- Za úspěšné splnění testu se považuje 80 % správně zodpovězených otázek s tím, že pro každé kritérium musí být správně zodpovězeno alespoň 50 % otázek.

Uchazeč může využívat v rámci přípravy na zkoušku i v průběhu zkoušky databázi platných právních předpisů, dostupnou literaturu a internetové zdroje informací.

Zkušební komise hodnotí v rámci ověřování všech odborných způsobilostí:

- správné používání vodácké terminologie
- využívání bezpečnostních ochranných prvků vodáckého vybavení

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby je oprávněný předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede autorizovaná osoba do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Autoři standardu

Autoři kvalifikačního standardu

Kvalifikační standard profesní kvalifikace připravil Národní pedagogický institut ČR ve spolupráci s Národní radou pro kvalifikace, Ministerstvem práce a sociálních věcí, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a odborníky z praxe z těchto subjektů:

- Český svaz kanoistů - sekce vodní turistiky
- Univerzita Karlova - Fakulta tělesné výchovy a sportu
- Asociace vodní turistiky a sportu z. s.

Kvalifikační standard profesní kvalifikace schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.